

Fastighets AB Alfågeln

Beslut om tillstånd till kamerabevakning

Datainspektionens beslut

Fastighets AB Alfågeln (org.nr 556390-8309) meddelas tillstånd till kamerabevakning med de villkor som anges nedan.

Detta beslut ersätter tidigare meddelat tillstånd till kameraövervakning av Länsstyrelsen i Stockholms län (dnr 2112-41454-2016).

Tillståndets omfattning och villkor

Tillståndshavare	Fastighets AB Alfågeln
Organisationsnummer	556390-8309
Plats för bevakningen	Alby centrum, 145 59 Norsborg
Typ av utrustning	Fast monterade kameror med rörlig optik.
Bevakningsområde och utrustningens placering	Entréer, innetorg, korridor, lastkajsgångar och lastkajsområden. Kamerornas placering och upptagningsområde framgår av bilaga 1.
Ändamålet med bevakningen	Förebygga, förhindra, upptäcka och utreda brott samt ordningsstörningar. Öka tryggheten på platsen.
Tider för bevakningen	Alla dagar dygnet runt.
Bevakning i realtid	Nej
Inspelning/lagring av bilder	Ja
Avlyssning/upptagning av ljud	Nej
Upplysningsplikt	Genom tydlig skyltning i anslutning till bevakat område.
Beslutets giltighetstid	Tills vidare.
Övriga villkor	Kamerorna vid innetorget ska riktas eller maskeras så att servering samt sittplatser inte omfattas av kamerornas upptagningsområde. Detsamma gäller ytor i verksamhetslokaler som kan träffas av bevakningen.

Redogörelse för ärendet

Fastighets AB Alfågeln har ansökt om utvidgning av tidigare beviljat tillstånd till kamerabevakning av delar av Alby centrum med tillhörande lastkajsområden. Av ansökan och utredningen i övrigt framgår bl.a. följande.

Alby centrum är ett inomhuscentrum med cirka 20 lokaler. Centrumet inrymmer bl.a. vårdcentral, medborgarkontor, tandläkarmottagning, bibliotek, restauranger och butiker. Allmänheten har tillträde till centrumet kl. 07.00–21.00 alla dagar i veckan.

Fastighets AB Alfågeln har sedan tidigare meddelats tillstånd till kamerabevakning av delar av platsen med totalt tio kameror. Det tidigare tillståndet omfattar bevakning av en entré och av centrumets innerorg under de tider centrumet är stängt samt av lastkajer på den västra lastgården dygnet runt (Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 1 mars 2017, dnr 2112-41454-2016).

Bevakningen ska ske dygnet runt med totalt 17 kameror. De områden som ska bevakas är två entréer, centrumets innerorg, en korridor, två lastkajsgångar samt lastkajer på de västra och östra lastgårdarna. På innerorget finns gångstråk, vilobänkar och ett café med cirka 20 sittplatser. Lastgårdsgångarna är nödutrymningsvägar som besökande till vårdcentralen på plan 1 har tillträde till. Den östra lastgården har grindar som är låsta mellan kl. 21.30–06.00 och uppställda under dagtid. Den västra lastgården är inte inhägnad.

Alby centrum ligger i ett område som av Polismyndigheten betecknas som särskilt utsatt. Syftet med kamerabevakningen är att förebygga, förhindra och utreda brott. Fastighets AB Alfågeln har uppgett att det pågår öppen narkotikahandel på platsen samt att kriminella hotar och stör besökare. Vaktare rondderar platsen kl. 10.00–21.00 och butiksinnehavarna har överfallslarm som är kopplade till vaktarna men dessa åtgärder har inte varit tillräckliga. Det har förekommit att vaktarna utsätts för hot. För att bli s.k. LOV 3 §-område, med tillstånd till ordningsvakter med särskilda befogenheter, krävs kamerabevakning för ordningsvakternas säkerhet.

Utrustningen som ska användas består av kameror med rörlig optik som endast spelar in vid rörelse. Inspelningsutrustningen förvaras i ett låst och larmat utrymme med inpasseringssystem. För att komma åt inspelat material krävs behörighet och kod. Utrustningen är placerad bakom en brandvägg.

Kamerorna ska endast bevaka allmänna utrymmen. Andra utrymmen, som exempelvis butiker, kommer maskeras från kamerornas upptagningsområde.

Fastighets AB Alfågeln har gett in sexton yttranden som undertecknats av företrädare för näringsverksamheter och vårdmottagningar i Alby centrum, driftschefen på Securitas och huvudskyddsombud på AB Botkyrkabyggen, av vilka bl.a. framgår att dessa personer godkännt kamerabevakning i anslutning till lokalerna.

Motivering av beslutet

Bestämmelser som beslutet grundas på

Av 2 § kamerabevakningslagen (2018:1200) framgår att syftet med lagen är att tillgodose behovet av kamerabevakning för berättigade ändamål och att skydda fysiska personer mot otillbörligt intrång i den personliga integriteten vid sådan bevakning.

Enligt 7 § kamerabevakningslagen krävs tillstånd till kamerabevakning av en plats dit allmänheten har tillträde, om bevakningen ska bedrivas av en myndighet, eller någon annan än en myndighet vid utförande av en uppgift av allmänt intresse som följer av lag eller annan författning, kollektivavtal eller beslut som meddelats med stöd av lag eller annan författning.

Tillstånd till kamerabevakning ska enligt 8 § samma lag meddelas om intresset av sådan bevakning (bevakningsintresset) väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad (integritetsintresset).

Vid bedömningen av intresset av kamerabevakning ska det särskilt beaktas om bevakningen behövs för att

1. förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott på en brottsutsatt plats eller på en annan plats där det av särskild anledning finns risk för angrepp på någons liv, hälsa eller trygghet eller på egendom
2. förebygga, förhindra eller upptäcka störningar av allmän ordning och säkerhet eller begränsa verkningarna av sådana störningar
3. utöva kontrollverksamhet
4. förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor, eller
5. tillgodose andra därmed jämförliga ändamål.

Vid bedömningen av den enskildes intresse av att inte bli bevakad ska det särskilt beaktas hur bevakningen ska utföras, om teknik som främjar skyddet av den enskildes personliga integritet ska användas, och vilket område som ska bevakas.

I förarbetena till kamerabevakningslagen (prop. 2017/18:231 s. 65 f.) anges bl.a. följande. Kameratekniken bör numera ses som ett naturligt hjälpmedel i det brottsbekämpande arbetet och inte som en åtgärd som kan tas till först om andra tänkbara åtgärder inte gett resultat. Det är angeläget att kamerabevakningslagen på ett tydligare sätt än tidigare tar hänsyn till såväl intresset av att förebygga brott som intresset att utreda och lagföra framtida brott. Det bör därför räcka att en plats kan betraktas som brottsutsatt för att detta förhållande ska beaktas särskilt vid tillståndsprövningen. En *brottsutsatt plats* är inte varje plats där det någon gång har inträffat enstaka brott. Däremot bör det inte krävas att brottsligheten är ovanligt hög på platsen för att den ska anses vara brottsutsatt eller att det kan presenteras statistik över brottsligheten på den aktuella platsen i förhållande till andra jämförbara platser. Det som bör kunna visas är i stället att det finns problem med brottslighet där bevakningen ska ske. Det bör samtidigt inte krävas utredning om att brottsligheten är påtagligt hög precis där bevakningen ska ske, dvs. inom de aktuella kamerornas tänkta upptagningsområde.

I förarbetena (prop. 2017/18:231 s. 68 f.) anges vidare att även om uppgiften att bekämpa och lagföra brott i första hand är en fråga för de brottsbekämpande myndigheterna som Polismyndigheten finns numera en uttalad ambition att stärka samverkan mellan rättsväsendets myndigheter och andra aktörer såsom kommuner, landsting och andra i det civila samhället vad gäller bl.a. brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Vid bedömningen av intresset för kamerabevakning bör därför särskilt beaktas om kamerabevakningen behövs för att förebygga, förhindra eller upptäcka störningar av allmän ordning och säkerhet eller att begränsa verkningarna av sådana störningar.

Datainspektionen gör följande bedömning

Tillståndsplikt

Alby centrum ägs och förvaltas av Fastighets AB Alfågeln som är ett helägt dotterbolag till det kommunala bostadsbolaget AB Botkyrkabyggen. Platserna som ska bevakas är delar av Alby centrum med tillhörande

lastkajer. Bevakningen ska därmed bedrivas vid utförande av en uppgift av allmänt intresse i den mening som avses i 7 § kamerabevakningslagen. Eftersom bevakningen också avser platser dit allmänheten har tillträde är bevakningen tillståndspliktig.

Integritetsintresset

Alby centrum är ett inomhuscentrum som inrymmer bl.a. vårdcentral, medborgarkontor, bibliotek, caféer och butiker. Det är således en plats som kan besökas i flera olika syften och integritetsintresset väger som utgångspunkt tungt. Att bevakningen ska ske med bildinspelning ökar integritetsintresset ytterligare. Bevakningen syftar emellertid till att skydda de personer som blir föremål för den, vilket minskar integritetsintresset.

På innerorget finns ett café med sittplatser samt vilobänkar. Det är således en plats där enskilda uppehåller sig i rekreationssyfte och där ett större antal personer passerar, vilket medför att integritetsintresset gör sig särskilt starkt gällande. Att exempelvis butiker ska maskeras minskar dock riskerna för integritetsintrång något.

Bevakningen av entréer innebär att en stor del av personerna som besöker centrumet kommer att träffas av bevakningen. Samtidigt är entréer platser där personer i regel inte uppehåller sig mer än tillfälligt. Nödutrymningsvägar och lastkajer är också platser där enskilda kommer att uppehålla sig under en begränsad tid, vilket medför att integritetsintresset inte väger särskilt tungt där. Det faktum att lastkajerna utgör en arbetsplats under dagtid ökar dock integritetsintresset något.

Sammantaget bedömer Datainspektionen att integritetsintresset väger tungt på de platser som Fastighets AB Alfågeln vill bevaka, med undantag för innerorget där integritetsintresset väger mycket tungt.

Redogörelse för bevakningsintresset

Fastighets AB Alfågeln har kommit in med flera handlingar till stöd för att bevakningsintresset på platsen är högt.

Av *Fördjupat EST Alby centrum*, framtagen av representanter från Botkyrka kommun, Lokalpolisområde Botkyrka, Botkyrkabyggen och Föreningsrådet Alby centrum framgår bl.a. följande. Pojkar och unga män med tydliga kopplingar till kriminalitet och äldre kriminella samlas i Alby centrum. Dessa personer, narkotikabruket och den öppna narkotikahandeln är det som

främst skapar otrygghet i Alby centrum. Samlingen av ungdomar upplevs som högljudd och våldsamt både mot varandra och förbipasserande. Personer som arbetar i centrumet uppfattar platsen som otrygg och vågar inte säga ifrån. Näringsidkare upplever att det finns en tystnadskultur och en rädsla för att tala med myndigheterna. Myndighetspersoner, näringsidkare, yrkesverksamma och allmänhet som vistas i centrumet utsätts regelbundet för hot och våld, vilket oftast inte polisanmäls på grund av rädsla för repressalier. Skadegörelsen i Alby centrum består av glaskross, klotter samt sabotage av dörrar, belysning m.m. och har ökat successivt. På västra sidan av centrumet finns en lastkaj där det pågår öppen narkotikahandel. Efter att en mur tagits bort uppehåller sig dock inte samlingen av ungdomar där riktigt lika frekvent som tidigare. Även kring lastkajen på den östra sidan av Alby centrum förekommer öppen narkotikahandel, främst under kvällstid. Narkotikahandeln sker även inne i centrumet, bl.a. utanför godisbutiken, vilket beror på att det där går att ta sig ut till lastkajen när polisen kommer.

Av Brottsligheten i Alby centrum upprättad av kommunpolis vid lokalpolisområde Botkyrka framgår att Alby centrum och dess intilliggande torg präglas av helt öppen narkotikahandel. Det är känt att personer från övriga Stockholm kommer till Alby centrum för att köpa droger. Även vanliga besökare som kommer till Alby centrum möts av kriminella personer som öppet frågar om de vill köpa narkotika. Många närboende undviker att handla i Alby centrum och näringsidkare har vid ett flertal tillfällen uttryckt oro för att deras verksamhet påverkas negativt av den öppna drogförsäljningen. Det finns tecken på att mycket av den övriga brottsligheten är en följd av den etablerade narkotikaförsäljningen. Det kommer uppgifter om att en stor del av brottsligheten inte anmäls på grund av rädsla för vedergällning från de kriminella i centrumet. Ett problem med narkotikabrottsligheten är att den inte syns om man tittar på antalet upprättade anmälningar. Långt ifrån all narkotikabrottslighet rapporteras och förs in i polisens system. Polisen måste vara på plats för att upptäcka denna typ av brottslighet. Vidare utnyttjas ungdomar som vaktposter av de kriminella för att varna narkotikaförsäljarna när polisen kommer.

Av Utlåtande från områdesutvecklare vid Botkyrka kommun framgår att upplevelsen av otrygghet i Alby centrum har ökat hos besökare och verksamma, vilket beror på ökad och alltmer öppen narkotikahandel samt bruk av narkotika. Samlingar av unga vid entrén och inne i centrum skapar otrygghet för bl.a. besökande till medborgarkontoret. Med utökad

kamerabevakning under dagtid bl.a. inne i centrumgallerian, skulle trygghetseffekten i hela området bli större.

Av Underrättelseorientering avseende narkotikahantering i Alby centrum, Botkyrka kommun upprättad av Underrättelseenheten, Polisen, framgår bl.a. följande. I Alby centrum utgör narkotikahantering den största delen av kriminaliteten som Polismyndigheten har kännedom om. Alby centrum har varit en arena för narkotikahantering i flera decennier. Under perioden 1 januari 2020–31 mars 2020 upprättade polisen 56 anmälningar angående narkotikabrott i eller i anslutning till Alby centrum. Lokalpolisområde Botkyrka hade under tidsperioden vid vissa perioder inriktning på att beivra narkotikabrottslighet i aktuellt område. Från tidsperioden finns en stor mängd dokumentation angående personer som vistas i Alby centrum och som är väl kända av Polisen då de kan länkas till narkotikahantering. Vid spaningsinsatser och narkotikasök med hund anträffades en stor mängd narkotikagömmor i och omkring Alby centrum och det framgick även tydligt att s.k. springpojkar gömmer narkotika i blomkrukor i och utanför centrumanläggningen. Vid ett tillfälle kom polismän i kontakt med en affärsinnehavare i centrum som berättar att narkotikaförsäljningen ibland börjar redan kl. 08.00 på morgonen och att han blir tillfrågad om han kan hålla narkotikaförsäljarnas pengar när polisen kommer.

Av sammanställning över anmälda brott som begåtts i Alby centrum år 2019 framgår att av 124 brott utgör 60 brott mot narkotikastrafflagen och 13 misshandel. Av sammanställning över 145 anmälda brott som begåtts i Alby centrum mellan januari–augusti 2020 framgår att 111 utgör brott mot narkotikastrafflagen. Av sammanställning över 125 händelser i Alby centrum som rapporterats av väktare eller ordningsvakt mellan januari–augusti 2020 framgår att de flesta incidenter består av att väktare och ordningsvakter behövt hålla större ungdomssamlingar under uppsikt så att dessa inte stör eller blockerar vägar. I många fall rapporteras att ungdomarna bär s.k. becknarväskor, vilket kan indikera innehav av narkotika för försäljning. I 77 av händelserna har samlingarna ägt rum på innerorget i Alby centrum.

Datainspektionens bedömning av bevakningsintresset

Datainspektionen konstaterar att det av handlingarna i ärendet framkommit att det finns problem med framför allt narkotikarelaterad brottslighet i Alby centrum samt att brott och ordningsstörande samlingar sker under centrumets öppettider. Det framgår vidare att antalet anmälda narkotikabrott i hög grad påverkas av polisens ingripandeverksamhet och att

omfattningen av den narkotikarelaterade brottsligheten på platsen inte går att direkt utläsa utifrån upprättade anmälningar. Datainspektionen anser att Fastighets AB Alfågeln genom det underlag som getts in i ärendet visat att det aktuella bevakningsområdet är att anse som en brottsutsatt plats i kamerabevakningslagens mening. Det som framkommit om gruppsamlingar bestående av ungdomar med koppling till kriminalitet talar även för att det finns en ökad risk för ordningsstörningar.

Sammantaget bedömer Datainspektionen att det finns ett berättigat intresse för Fastighets AB Alfågeln att bedriva kamerabevakning och att bevakningsintresset får anses väga tungt.

Behovs- och intresseavvägning

Datainspektionen har konstaterat att både bevakningsintresset och integritetsintresset väger tungt i detta fall. Datainspektionen finner vid en sammantagen bedömning att bevakningsintresset väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad. I bedömningen har särskilt beaktats att platserna som ska bevakas är brottsutsatta i kamerabevakningslagens mening. Tillstånd till kamerabevakning alla dagar dygnet runt med rätt till bildinspelning ska därför beviljas. Eftersom integritetsintresset gör sig gällande i större utsträckning på innertorget där det bl.a. finns ett café bedömer Datainspektionen att tillståndet ska villkoras på så sätt att kamerorna ska riktas eller maskeras så att servering och sittplatser inte omfattas av kamerornas upptagningsområde. Detta gäller även för ytor i centrumets verksamhetslokaler.

Tidigare meddelat tillstånd

Nu meddelat tillstånd ersätter tidigare tillstånd utfärdat av Länsstyrelsen i Stockholms län (dnr 2112-41454-2016).

Uppllysning

Utöver de villkor som framgår av beslutet måste ni följa bestämmelserna i dataskyddsförordningen och kamerabevakningslagen. Information finns i bilaga till detta beslut. Observera att informationsbilagan inte är en uttömmande uppräkningslista av de krav som ställs.

Detta beslut har fattats av enhetschefen Charlotte Waller Dahlberg efter föredragning av juristen My Lorenius.

Charlotte Waller Dahlberg, 2020-11-10 (Det här är en elektronisk signatur)

Bilaga

1. Ritning
2. Information om bevakning med kamera

Kopia till

- Botkyrka kommun

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga beslutet ska ni skriva till Datainspektionen. Ange i skrivelsen vilket beslut ni överklagar och den ändring som ni begär.

Överklagandet ska ha kommit in till Datainspektionen senast tre veckor från den dag ni fick del av beslutet. Om ni är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades. Om överklagandet har kommit in i tid sänder Datainspektionen det vidare till Förvaltningsrätten i Stockholm för prövning.

Ni kan e-posta överklagandet till Datainspektionen om det inte innehåller några integritetskänsliga personuppgifter eller uppgifter som kan omfattas av sekretess. Myndighetens kontaktuppgifter framgår av beslutets första sida.